

Вікторія Барзишена

«АНДАЛУЗЬКА ПІСНЯ» ПАКО ДЕ ЛУСІЇ

Стаття розкриває суть посмертного альбому Пако де Лусії та його роль в творчості композитора.

Ключові слова: «Андалузська пісня», Пако де Лусія, фламенко.

Досліджуючи танцювально-музичну культуру фламенко, особливо її гітарну складову, неможливо пройти осторонь постаті видатного іспанського музиканта Пако де Лусії. Адже цей гітарист без перебільшення є символом гітарного фламенко. Цьому особливо сприяло декілька причин. По-перше, він народився в Альхесірасі, місті Андалусії, де, власне, й зародився музичний стиль фламенко. По-друге, Пако де Лусія, який користувався надзвичайно великою світовою популярністю як гітарист-виконавець, не мав музичної освіти, граючи все на слух, та опанував нотну грамоту лише у віці 44 років. В цьому плані його творчість є показовою, оскільки від початку зародження фламенко, його розвивали люди, більшість з яких не мали професійної музичної освіти. По-третє, Пако де Лусія один із засновників та популяризаторів так званого «нового фламенко», що запозичує та переосмислює елементи джазу, блюзу, року. З цих точок зору, творчість цього виконавця-композитора є показовою, такою, що репрезентує не тільки традиційне фламенко, але його новітні трансформації.

При знайомстві із творчим доробком автора, наше особливе зацікавлення викликав посмертний альбом Пако де Лусії «Canción Andaluza» («Андалузська пісня»), виданий у 2014 р. майже через 2 місяці після смерті автора. Вже назва альбому вказує на прямий зв'язок з Андалусією – батьківщиною композитора та музично-танцювальної культури фламенко. Виданий він іспанською студією звукозапису Universal

Music Spain S.L. Слід звернути увагу на те, що на обкладинці диску використана кольорова гама, що характерна для вбрання танцівників фламенко – чорний та червоний кольори.

Альбом містить 8 композицій: María De La O (Марія де ла О), Ojos Verdes (Зелені очі), Romance De Valentía (Романтика відваги), Te He De Querer Mientras Viva (Я повинен бажати вас, поки я живу), La Chiquita Piconera (Маленька торговка вугіллям), Zambra Gitana (Циганська замбра), Quiroga Por Bulerías (Квірога за Булеріас), Señorita (Міс). По продовжності звучання та кількості композицій даний зразок особливо не виділяється серед інших дисків Пако де Лусії. Його тривалість 35:51.

Тим не менш, популярність альбому почала стрімко зростати, мабуть, з перших днів його появи. Деякою мірою це обумовлено тим, що диск з'явився вже після смерті цього автора, що створило певний ажіотаж. Але не менш вагомим фактором є те, що за багатьма характеристиками альбом значно відрізняється від попередніх робіт Пако де Лусії. Хоча це не перший його альбом, в якому цей музикант звертається не до танців Андалусії, а до пісень. У 1965 р. був виданий альбом «Doce canciones de García Lorca para guitarra» («12 пісень Гарсії Лорки для гітари») з Ricardo Modrego (Рікардо Модрего). У 1967 вийшов диск «Canciones andaluzas para dos guitarras» («Андалузські пісні для двох гітар») з Ramón de Algeciras (Рамоном де Альхесірасом). У цих альбомах Пако де Лусія презентував андалуську пісню як складову музично-танцювальної культури фламенко. Тож, ці композиції мають суто інструментальну природу. Це знаходить відображення у технічних моментах, що акцентують увагу слухача не на вокальній природі андалуської пісні, а саме на танці, відкритій експресивності, видовищному колориті. Не є виключенням й композиції «María de la O» та «Ojos Verdes», які окрім посмертного альбому автора були включені і в зміст диску «12 Éxitos para Dos Guitarras Flamencas» (1965 р.). У записах того часу інструментальна природа досягається

значною мірою завдяки великої ролі ритмічної групи (кастаньети, сапатеадо, пальмас), дещо різкому звуковидобуванні, значної кількості віртуозних пасажів.

Останній альбом Пако де Лусії наскрізь пронизаний андалузькою пісенністю, емоційною прихованістю, внутрішніми переживаннями (болем, відчаєм, коханням тощо). Автор навіть чисто фламенкові, технічно складні елементи наповнює наспівністю, що створює особливе враження як під час прослуховування альбому, так і після нього. Не дарма Пако де Лусія називає диск саме «Андалузька пісня». У 2014 р. цей альбом був нагороджений Латиноамериканським Греммі в номінації «Альбом року» та в номінації «Найкращий альбом в стилі фламенко». Над його створенням автор працював в Пальма-де-Майорка з жовтня 2012 по вересень 2013 р., закінчивши його за 5 місяців до своєї смерті.

Окрім Пако де Лусії, в записі вищезгаданих композицій брали участь й інші виконавці фламенко, а саме: молода іспанська співачка фламенко Estrella Morente (Естрелья Моренте), співак та гітарист фламенко Parrita (Парріта) та венесуельський музикант, який відомий завдяки роботі з музикою сальси Oscar D'León (Оскар де Леон).

Слід нагадати, що хоча Пако де Лусія є представником напрямків фламенко та нове фламенко, які передбачають поєднання танцю, гітари та співу, як обов'язкових компонентів, його композиції, як правило, обмежувалися лише гітарою, що начебто заміняла всі інші складові: зображувала певні вокальні розспіви, відстукувала ритми танців, створювала загальну атмосферу фламенко. Дещо інший в цьому плані даний альбом. Поряд із гітарою однаково вагому роль відіграє пісенна основа, що надзвичайно збагачує образний зміст композицій. Але, незважаючи на те, що дані зразки мають під собою текстове підґрунтя, деякі твори автор репрезентує без слів, перетворюючи їх у суто інструментальні версії. На додаток, Пако де Лусія використовує в деяких композиціях

електричний бас, перкусійний супровід, кастаньети. Це, безумовно, надає більшого колориту під час прослуховування творів, вносить більше танцювальної та «іспанської» складової, підкреслює ключові моменти композицій.

В основі альбому лежать пісні, які є частиною іспанського пісенника. У доступних в записі виконаннях минулого століття вони постають перед нами як яскраво емоційні, пристрасні пісні. У виконанні ж Пако де Лусії ці твори перетворюються у «сліпучі п'єси фламенко з сильним мелодійним компонентом» [4, переклад мій]. Але не зважаючи на наскрізну пісенність альбому, автор залишає в ньому танцювальну складову. Крім того, в циклі наряду із фламенко використовуються й інші жанри. Зокрема, в першій композиції циклу «Марія де ла О», Пако де Лусія використовує сарсуелу – «іспанський лірично-драматичний жанр, у якому чергуються розмовні та пісенні сцени, із використанням елементів опери, народних пісень і танцю» [3]. Твір-присвята для дружини Габрієли «Я повинен бажати вас, поки я живу» являє собою замбру – танець фламенко, який бере свій початок від циган Гранади. Цей же жанр використаний у «Циганській замбрі». Святковий танець булеріас лежить в основі твору «Квірога за Булеріас». Особливо цікавим зразком з точки зору жанрового поєднання є «Міс», яка представляє собою поєднання яскравих іспанських танців, глибокої андалузької пісенності та кубинської сальси. В «Романтиці відваги» використано пасадобль – «іспанський танець, що імітує рухи, які відбуваються під час кориди» [2]. Разом з тим, твори циклу представляють собою копли – «малі форми іспанського пісенного фольклору, написані восьмиладником з римою парних рядків» [1, переклад мій]. Цей жанр спочатку був схожий для автора на колискову, яку його мати співала в дитинстві.

В даних композиціях, на відміну від значної кількості попередніх, Пако де Лусія розкрив свій талант блискучого аранжувальника музики.

Композиторами цих творів є Lecuon (у Casada) Ernesto (Лекуон Касадо), Manuel López-Quiroga Miquel (Мануель Кірога). Авторами слів є Rafael de León y Arias de Saavedra (Рафаель де Леон і Аріас де Сааведра), Antonio Quintero Ramírez (Антоніо Кінтеро Рамірес), Federico Alonso Pernía (Федеріко Алонсо Пернія). Раніше їх виконували такі відомі співачки, як Conchita Piquer (Конча Пікер), Isabel Pantoja (Ізабель Пантойя), Carlos Cano (Карлос Кано), Marifé de Triana (Маріфе де Тріана) тощо.

В основі альбому лежить міцна художня основа. Ці композиції виконувались у кінофільмах, присвячувались певним особистостям тощо. Це робить його багатшим не тільки музично, але і змістовно. Більшість мелодій циклу були відомими ще у минулому столітті, деякі з них автор чув у дитинстві. Після тривалих творчих пошуків та експериментів, пов'язаних з фламенко, це своєрідне повернення до його коріння. Серед них є пісні, які розповідають про любовний трикутник, хороброго хлопця-сироту, кориду, сильні почуття та ін.

Деякі з вищеназваних пісень були представлені у кінематографі. Наприклад, пісня «Марія де ла О» виконувалася в однойменному кінофільмі. «Романтика відваги» була представлена у 1993 р. у фільмі «Тільки сміливий». Композиція «La Chiquita Piconera» грає подвійну роль. Окрім того, що вона була написана для фільму «La blanca paloma» («Білий голуб»), також це назва картини Хуліо Ромеро де Торреса «Маленька торговка вугіллям». «Quiroga Por Bulerías» є свого роду присвятою для відомого іспанського композитора, піаніста, автора копли, сарсуели Manuel López-Quiroga Miquel (Мануель Лопес-Кірога Мігель). Його постать така ж цінна для іспанської культури, як і творчість М. де Фальї або І. Альбеніса.

Отже, проаналізувавши останній альбом Пако де Лусії «Андалузська пісня» ми прийшли до висновку, що він окрім того, що є підсумком творчої діяльності автора, являється своєрідним містком між танцями фламенко, пісенною культурою Андалусії, дитинством композитора та його власних

творчих пошуків у напрямках фламенко та «нове фламенко». Єдність циклу окрім спільної назви, тематики, пов'язаної з андалузькою піснею, досягається також за рахунок взаємопроникнення інтонацій між композиціями, а в деяких творах й уривках мелодій. У кожній з композицій є яскраво виражене як пісенне, так і танцювальне фламенко, що ще більше розкриває сутність танцювально-музичної культури Андалусії та індивідуального почерку автора.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Копла*. URL : <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BF%D0%BB%D0%B0>
2. *Пасадобль*. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%8C>
3. *Сарсуела*. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%83%D0%B5%D0%BB%D0%B0>
4. *Angel Romero Paco de Lucía's Tribute to Cherished Andalusian Song*. URL : <https://worldmusiccentral.org/2014/11/25/paco-de-lucias-tribute-to-cherished-andalusian-song/>
5. *“Canción Andaluza” ist der Soundtrack zu Paco de Lucías Leben*. URL : <https://www.jazzecho.de/aktuell/news/artikel/article:229215/cancin-andaluza-ist-der-soundtrack-zu-paco-de-lucas-leben>
6. *Canción andaluza de Paco de Lucía. NOCHE UNIVERSAL DE FLAMENCO*. URL : <http://www.labienal.com/cancion-andaluza-de-paco-de-lucia-noche-universal-de-flamenco/>
7. *Guillaume Schnee Ecoutez Cancion Andaluza l'ultime album de Paco de Lucia*. URL : <https://www.fip.fr/actualites/ecoutez-cancion-andaluza-l-ultime-album-de-paco-de-lucia-14145>
8. *Paco de Lucía Canción andaluza*. URL : <https://hipersonica.com/paco-de-lucia-canción-andaluza-e8413384e3cf>
9. *Paco de Lucía se despide con el disco póstumo ‘Canción andaluza*. URL : <http://www.globalflamenco.com/2014/06/11/paco-de-lucia-se-despide-con-el-disco-postumo-cancion-andaluza/>
10. *Paco de Lucía, “Mejor Álbum del Año” y “Mejor Álbum de Música Flamenca”*. URL : <https://www.deflamenco.com/revista/noticias/paco-de-lucia-mejor-album-del-ano-y-mejor-album-de-musica-flamenca-1.html>

Барзишена Виктория. «Андалузская песня» Пако Де Луси. Научный руководитель - кандидат искусствоведа, доцент И.Ю. Сухленко. Харьковский национальный университет искусств имени И.П. Котляревского. Статья раскрывает суть посмертного альбома Пако де Лусии и его роль в творчестве композитора та його роль в творчестве композитора.

Ключевые слова: «Андалузская песня», Пако де Лусия, фламенко.

Barzishena Victoria. “Andalusian Song” by Paco De Lucie. Supervisor - Candidate of Arts, Associate Professor I.Yu. Suhlenko. Kharkiv National University of Arts Kotlyarevskogo. The article reveals the essence of Paco de Lucia’s posthumous album and its role in the work of the composer and his role in the composer’s work.

Keywords: “Andalusian song”, Paco de Lucia, flamenco.